

**SKUPŠTINA ISTARSKE ŽUPANIJE
ASSEMBLEA DELLA REGIONE ISTRIANA**

SKRAĆENI ZAPISNIK

**44. SVEČANA SJEDNICA
održana 28. ožujka 2013. godine**

POREČ, 28. ožujka 2013. godine

SKRAĆENI ZAPISNIK

sa 44. (svečane) sjednice Skupštine Istarske županije, održane 28. 03. 2013. godine (četvrtak), u Istarskoj sabornici, Poreč

(Početak u 12,00 sati).

VIJEĆNICI SKUPŠTINE ISTARSKE ŽUPANIJE

R.br	VIJEĆNIK	LISTA	PRIMJEDBE
1.	Vesna Dabo-Vlahović	IDS – HNS	
2.	Furio Radin	IDS – HNS	
3.	Mirjana Antonelić	IDS – HNS	
4.	Dragan Filipović	IDS – HNS	
5.	Katarina Nemet	IDS – HNS	
6.	Nevija Poropat	IDS – HNS	
7.	Tedi Chiavalon	IDS - HNS	
8.	Roberta Lakošeljac	IDS – HNS	
9.	Ahmed Makota	IDS – HNS	
10.	Vojo Kličković	IDS – HNS	
11.	Tom Bisaku	IDS – HNS	
12.	Eda Klapčić	IDS – HNS	
13.	Serđo Baskijera	IDS – HNS	
14.	Serđo Rigo	IDS – HNS	
15.	Marin Grgeta	IDS – HNS	
16.	Alida Perkov	IDS – HNS	
17.	Tamara Brussich	IDS – HNS	
18.	Danica Miletić	IDS – HNS	
19.	Silvio Brunelli	IDS – HNS	
20.	Jasna Smojver – Kompas	IDS - HNS	
21.	Stjepan Mraković	IDS - HNS	
22.	Evelina Biasiol – Brkljačić	HSU – HSLs	
23.	Ivica Mikulčić	HSU – HSLs	
24.	Zdenko Pliško	HSU – HSLs	
25.	Nenad Boršić	HDZ – HSS	
26.	Marino Roce	HDZ – HSS	
27.	Oliver Gmitrović	HDZ – HSS	
28.	Zvonimir Čoga	HDZ – HSS	
29.	Nika Krstevski	HDZ – HSS	
30.	Dino Kozlevac	SDP- ZELENI	
31.	Josip Anton Rupnik	SDP– ZELENI	
32.	Lucija Debeljuh	SDP– ZELENI	
33.	Maja Šarić	SDP– ZELENI	
34.	Plinio Cuccurin	NEZAVISNI	
35.	Vlado Ivetić	NEZAVISNI	
36.	Damir Ivetić	NEZAVISNI	
37.	Alen Rosanda	NEZAVISNI	
38.	Ivo Uccio Miletić	NEZAVISNI	

39.	Viktor Krapljanov	NEZAVISNI	
40.	Nenand Čendak	NEZAVISNI	
41.	Gvido Jermaniš	NEZAVISNI	

DNEVNI RED

1. Otvaranje svečane sjednice Skupštine Istarske županije u povodu Dana Statuta Istarske županije, govor predsjednika Skupštine Istarske županije DINA KOZLEVCA
2. Govor Župana Istarske županije IVANA JAKOVČIĆA
3. Govor potpredsjednika Hrvatskog sabora, izaslanika Predsjednika Sabora Republike Hrvatske, gospodina NENADA STAZIĆA i Predsjednika Republike Hrvatske, gospodina IVE JOSIPOVIĆA
4. Zatvaranje svečane sjednice

VODITELJICA SVEČANE SJEDNICE DUBRAVKA SVETLIČIĆ, zaželjela je dobrodošlicu svim prisutnima na svečanu sjednicu Skupštine Istarske županije u povodu Dana Statuta Istarske županije - povijesnog dokumenta donijet 30. ožujka 1994. godine u povijesnom zdanju Istarske sabornice, benvenuti alla seduta solene dell'Assamblea della Regione Istriana, in occasione della Giornata dello Statuto istriano – un documento storico, emanato il 30 marzo 1994 in edificio della Dieta istriana.

Himnu Lijepu našu i svečanu pjesmu Krasna zemljo - Istro mila, na gitari i pjevanjem izvela je ELIS LOVRIĆ.

AD – 1 OTVARANJE SVEČANE SJEDNICE SKUPŠTINE ISTARSKE ŽUPANIJE U POVODU DANA STATUTA ISTARSKE ŽUPANIJE , GOVOR PREDSJEDNIKA SKUPŠTINE ISTARSKE ŽUPANIJE DINA KOZLEVCA

Svečanu sjednicu povodom Dana Statuta, la Giornata dello Statutu della Regione Istriana, otvorio je predsjednik Skupštine Istarske županije DINO KOZLEVAC, istakavši da svečanoj sjednici prisustvuje i Predsjednik Republike Hrvatske, il Presidente della Republicha di Croazia, dr. Ivo Josipović, što je popraćeno aplauzom.

Pozdravlja:

- izaslanika Predsjednika Sabora RH, potpredsjednika Sabora , gospodina Nenada Stazića,
- Ministra turizma, gospodina Darka Lorencina i ujedno mu čestitam na izboru za ministra turizma Republike Hrvatske ,
- Župana Istarske županije Ivana Jakovčića (naknadno),
- Zamjenicu i zamjenika Župana Istarske županije,
- zastupnicu i zastupnike u Saboru Republike Hrvatske,
- sve gradonačelnike, načelnike, predstavnike općinskih i gradskih vijeća, sve dužnike sa razina općina, gradova i županije,
- sve dužnike državnih tijela, tijela županije, razine općina i gradova, neovisno o organiziranosti,
- sve pravne osobe, udruge, predstavnike. koji prisustvuju svečanoj sjednici,
- predstavnike Saveza antifašističkih boraca Istarske županije i predstavnike braniteljskih udruga,
- dobitnike priznanja Istarske županije ,
- Župana Primorsko-goranske županije, gospodina Kamera,
- Predstavnike vjerskih zajednica, i sve ostale prisutne.

U nastavku se svim prisutnima obratio slijedećim riječima :

Signori e presenti, cari signori, tutti presenti, dame i gospodo,

ovo je poseban dan, ima svoje značenje kako već u povijesti tako u sadašnjosti, ali imat će značenje daleko u budućnosti ovaj dan kojim obilježavamo Dan Statuta Istarske županije. To je već tradicionalno možemo reći. Obilježavamo ga kao prethodnih godina u ovom povijesnom zdanju Istarske sabornice. Skupština Istarske županije svečanom sjednicom na svečani način obilježavamo Dan Statuta Istarske županije, La Giornata dello Statuto Istriano, uz prisustvo svih vas, poštovani učesnici, poštovani gosti, te uz prisustvo, moram još jedanput naglasiti, što nam je izuzetna čast, Predsjednika Republike Hrvatske dr. Ive Josipovića, kojemu se zahvaljujem što je danas sa nama, ali ne samo sa nama, nego na podršci i razumijevanju koje iskazuje prema Istarskoj županiji. (Aplauz).

U ovom povijesnom zdanju Istarske sabornice, simbolu borbe za prava naroda, tadašnje naše kolegice i kolege, županijski vijećnici, donijeli su 24. rujna 1994. godine, dvije značajne odluke, ne samo značajne, nego složite ćete se, i povijesne odluke. Prva je bila odluka o proglašenju Dana Istarske županije posvećena Pazinskim odluka 1943. godine o priključenju Istre matici domovini, a koju je Skupština Istarske županije u postojećem sazivu proglasila događajem 20. stoljeća. I druga odluka, ne manje bitna, bila je odluka o proglašenju Dana Istarskog Statuta, la Giornata dello Statuto Istriano, kojeg danas obilježavamo svečanom sjednicom Skupštine Istarske županije, kao najvišeg predstavničkog tijela građana Istarske županije.

Koliko je blizu, toliko je i daleko već 1994. godina. Naše tadašnje kolegice i kolege utvrdili su Statut naše županije, usprkos protivljenju tadašnje državne vlasti. I od tada pa sve do 2002. godine valjalo je voditi nepotrebno političku bitku sa pravničkim obolom, koja je okončana, a konačna odluka je bila Ustavnog suda izvršena 2008. godine. kada je bila stavljena točna na «i».

Valja podsjetiti i istaknut da je usvajanjem Statuta Istarska županija potvrdila i potvrđuje način bogatstva življenja u Istri sa najvišim vrijednostima višekulturalnosti ili više kulturalnosti, višejezičnosti, suživota, konvivenze, poštivanja antifašističkih vrijednosti, poštivanje naših tradicija, duhovnosti, solidarnosti među ljudima. Prema tome valja naglasiti da, - bez obzira na političke razlike koje nas u konačnici i dijele u jednom dijelu među nama, - smo svi složni u tome da su osnovna polazišta Statuta poštivanje prava i sloboda građana Istarske županije, bez obzira na nacionalnu pripadnost.

Signore e signori, e inportante ripeterlo e mai stancarssi, viviamo sul teritorio dove si congiunguno e intraciano da secoli tre culture diverse, la Slava, Romana e Miteluropea. Lo Statuto e l'espressione della nostra voglia di rispetto di singoli diverssita' e della convivenza dei nostri cittadini appartenenti alla comunita' nazionale Italiana autoctona in Istria e dagli altri cittadini appartenenti ad'altra nazionalita' che vivono in Istria. Sciamo semplicemente abituati a vivere insieme Croati, Italiani, Sloveni e d'altre nazionalita'. Così lo e' e così lo sara nel futuro.

Dame i gospodo, signore e signori.

Republika Hrvatska postaje punopravna članica Europske unije i članica obitelji europskih država i naroda, čime se ispunjavaju očekivanja građana sa naših prostora, jer koliko god je to bilo teško svih ovih 20 godina, teško smo prihvaćali činjenicu da – hoćemo nećemo, ostali smo i administrativnom crtom izolirani u odnosu na Europu, ne u koju idemo sada, nego mi smo uvijek u njoj bili i pripadali. Upravo smo i našim Statutom utvrdili naše opredjeljenje za vrijednosti Europske unije i utvrdili smjernice za put u Europsku uniju, gdje samo potvrđujemo formalnu pripadnost Europskoj zajednici država i naroda, ma da smo mi odavna u Europi, pa volio bih reći da mi nikuda ne idemo, mi smo tu, ponavljam, Europa je tu. Bilo je potrebno stvoriti političke i pravne okvire i pretpostavke da 01.07.2013. godine konačno postanemo sastavni dio Europe.

Uvjeren sam da će se između ostalih benefita, slobodan protok ljudi, robe, kapitala na istarskom prostoru koji je danas podijeljen na tri države, Hrvatsku, Sloveniju i Italiju, omogućiti uvjete za kvalitetnije privređivanje, upravo ono o čemu danas govorimo i život naših građana, jer teret gospodarske krize svakim danom sve više i građani Istre osjećaju.

Želimo dati puni doprinos razvoju. Imamo jasnu viziju. Složit ćete se, po mnogim gospodarskim pokazateljima, Istarska županija predvodi u Republici Hrvatskoj, ali znamo da možemo i želimo bolje, jače i brže ići naprijed.. Stoga ne možemo biti zadovoljni dinamikom gospodarske realizacije programa za izlazak iz krize. Građani i svi mi očekujemo što brža, kvalitetnija rješenja, svjesni da rješenja preko noći nema, a pogotovo nakon pustoši koja je ostavljena dugi niz godina. Međutim, upravo ono što najjače želimo, to želim ovdje naglasiti, je decentralizacija, ključ, sine qua non, naših težnji i želja kojima će se omogućiti aktiviranje svih potencijala i građana na nižim razinama od općina, gradova, županije, kojima ćemo upravo omogućiti brži i kvalitetniji razvoj. Nitko ne može u ime tih građana sa svime odlučivati. Građani i država moraju biti organizirana na takav način. Moram reći da ne govorimo o novoj stvari, većina europskih država je tako organizirana. Očekujemo snažnu i brzu decentralizaciju, upravo da se procesi, - kojih smo svjedoci u posljednje vrijeme, duboko sam vjerujem ne vode u tom pravcu,- omoguće da Istra sa gro svojih resursa odlučuje sama. Regionalizacija zemlje je potrebna i nužna , ali sa jasnim kriterijima koje ima Europska unija. Ističem kriterije koji nisu determinirani isključivo sa brojem stanovništva, nego sa masu drugih stvari, sa velikim brojem uvjeta koje Istarska županija ispunjava.

I ono što mogu slobodno reći je da očekujem, da sam uvjeren, da će Istra, danas je županija, sutra biti regija sa svim mogućnostima kvalitetnog razvoja. (Aplauz).

Želim istaknuti da na kraju mandata, posljednji puta u ovom sazivu, održavamo svečanu sjednicu Skupštine Istarske županije, e la ultima seduta solene.

I još želim naglasiti jednu stvar koja se dešavala ovih dana. Donesene su dvije odluke, dva bitna zaključka, koji se upravo odnose na decentralizaciju. Jedan je zaključka malo uži, odnosi se na upravljanje poljoprivrednim zemljištem. I ono na što sam ponosan, Skupština Istarske županije, bez obzira na političke razlike i političke podjele, jednoglasno je usvojila Zaključke o poljoprivrednom zemljištu i očekujem da će se ti Zaključci od strane Vlade Republike Hrvatske i provesti.

Poštovane dame i gospodo.

Ono što želim reći, - i tu polako završiti, - u ovom sazivu u protekle 4 godine, kao izraz političke volje, političkog izbora građana Istarske županije 2009. godine, konstituirana je Skupština Istarske županije, kao tijelo sa svojim točno preciziranim ovlastima i zadaćama. Međutim, ono što bih htio reći, to i vi svi znate, da je Županijska skupština, uz ostalo, i politička tribina par excellence, koja u pravilu sa demokratskim pravilima, pozicije i opozicije, funkcionira. Cilj nam je svim zajedno dati što kvalitetniji doprinos razvoju Istarske županije.

U protekle 4 godine, neću reći većina odluka, ali veliki dio odluka je konsenzusom donesen u Skupštini Istarske županije. Želja svih vijećnika je bila da se unaprijedi, da se razvoj Istarske županije, koji se odnosi na ingerenciju Skupštine, kao tijela lokalne samouprave, ne da se uspori, nego da se u skladu sa skromnim financijskim mogućnostima i skromnim ovlastima unaprijedi. Na to možemo biti ponosni. Nismo vodili beskorisne svađe, nego smo vodili konfrontaciju argumenata i donosili, ponavljam, veliki dio odluka konsenzusom.

Ulazimo u predizborno vrijeme. Za jedno vrijeme će se konstituirati i novi saziv Skupštine Istarske županije. Građani Istre u svakom slučaju očekuju prosperitet, bolji život, ne honoriraju svađe, ne honoriraju vrijeđanja, ne honoriraju nasilno nametnute političke odluke ili bilo koje druge odluke. Građani Istarske županije žele demokratski sudjelovati u vlasti na svim razinama. Uvjeren sam da će to tako i biti u narednim izborima.

Da dalje ne dužim, još jedanput bih se zahvalio svima koji ste danas ovdje. Zahvalio se vijećnicima i vijećnicima na svemu što su učinili, a svim vijećnicama i vijećnicima, a tutte le consigliere e consiglieri, svim uzvanicima sa svečane sjednice, svim građanima Istarske županije, a tutti i cittadini della Regione Istriana, čestitam Dan Statuta Istarske županije, auguro a tutti la Giornata dello Statuto della Regione Istriana. Želim da se vidimo i k lito, tko u jednoj, tko u drugoj ulozi.

Hvala lijepa još jedanput svima vama, grazie a tutti. (Aplauz).

AD – 2 PRIGODNI GOVOR ŽUPANA ISTARSKE ŽUPANIJE IVANA JAKOVČIĆ

Župan Istarske županije, **IVAN JAKOVČIĆ**,

obratio se slijedećim riječima :

Dame i gospodo, signore e signori,

Poštovani gospodine Predsjedniče Republike Hrvatske,

Poštovani potpredsjedniče Hrvatskog sabora,

Svi prisutni uzvanici, svi prisutni uglednici Istre, dragi prijatelji koji ste došli iz inozemstva,

Un caroloroso saluto ai amici del Veneto, alla delegazione del Veneto con l'assessore Giambeti oggi con noi, sicuramente festiggiaara con tanto affeto questa nostra Giornata dello Statuto Istriano.

Sa nama je i predsjednik i osnivač Instituta Regije Europe, gospodin Franc Šauberger (Aplauz).

Čestitam i drugim dobitnicima priznanja i velikodostojnicima koji su zajedno sa nama.

Dozvolite mi odmah na početku da se prisjetim zaista onih dana 1994. godine, kada smo u ovoj Sabornici, - ima nas nekoliko ovdje, - jednostavno rekli sloboda nema alternative, ljudska prava nemaju alternative. I to je bio taj poriv koji nas je nosio, kada smo 1994. godine, donijeli odluku koju je kasnije Hrvatska vlada zabranila, ukinula 36 članaka, od kojih je kasnije Ustavni sud 18 prihvatio, ali sve one članke koji su se ticali dvojezičnosti Ustavni sud je odbio, to jest nije prihvatio. Mi smo se borili samo za slobodu, za ništa drugo. Ali, što je vrednije od slobode. Nema ničeg vrednijeg od slobode, od prava čovjeka da se izražava onako kako se osjeća, da govori jezik koji želi govoriti, da ispovijeda vjeru koju želi ispovijedati, da se izjašnjava onako kako se osjeća nacionalno ili bilo kako drukčije. Ta sloboda, koju smo u našem malom istarskom okviru, utvrdili 1994. godine, na takav način pravno uobličili u Statut Istarske županije, koji jeste nakon puno peripetija, - napokon 2008. godine, ali i 2000-te i 2001. godine, za vrijeme Račanove Vlade, kada se pisao novi Ustavni zakon o pravima manjina i uporabi jezika, - je dobio svoj pravni okvir i uspjeli smo u namjeri koja nam je bila vrlo, vrlo , osuđujem se reći, i sada je to potpuno jasno, jednostavno plemenita, jer smo pošli za time da je vrijeme da ljubimo bližnjega svojega. (Aplauz). Ta pravna bitka je dobivena, dobivena je politička bitka, ali dobivena je i pravna bitka. I to je ono što siguran sam danas svi vijećnice i vijećnici toga saziva, ali i svih saziva kasnije, koji poštuju Statut Istarske županije, cijene, uvažavaju i siguran sam da će Statut Istarske županije ostati pravni dokument vrijedan za pokoljenja koja dolaze.

Da li treba istarski model, da li je to neki model ? Ne ! Ne bih rekao da je model. Bio sam u Vukovaru nedavno, razgovarao sam sa Vukovarcima i rekao sam ne, Istra nije model, Istra je povijesno - politička pravna priča za sebe. Kao što ni druge regije u Europi, koje imaju izrađene statute, ne moraju biti model za Istru. Svaka regija, svaki grad, treba uvažiti svoje činjenice i većina u toj regiji, u tom gradu, treba odlučiti što će sa manjinskim pravima. Istra i ono što smo mi postigli ne želimo nametati nikome, jer vjerujemo da je svatko dovoljno mudar i dovoljno pametan da sam uobličići način na koji će živjeti, kao što smo mi to učinili na vrijeme 1994. godine.

Lo Statuto Istriano e in Croazia l'espressione massima, non soltanto del regionalismo e del decentramento dei poteri economici, fiscali e politici, ma anche il progetto piu' vicino alla tutela della comunita' nazionale minoritaria e alla solierita' interetnica.

Jer u Statutu ne govorimo samo o pravima Talijanske nacionalne zajednice. Govorimo o pravima svih ljudi koji žive u Istri.

Dame i gospodo, i regionalizam nema alternative. I regionalizam, supsidijarnost , decentralizacija, nemaju alternative. Kada bi naš Hrvatski Ustav, kojeg smo također u izmjenama i dopunama pisali te 2000-te i 2001. godine, uvažavao kroz zakonsku infrastrukturu ono što piše u tom Ustavu je ono što na neki način je dio priče pravno - političke Statuta Istarske županije. Međutim, Ustav ostaje slovo koje nije pretočeno u zakone. I zato je tužno što je naša zemlja, nakon Grčke, - po istraživanjima Ekonomskog

instituta iz Zagreba, ne po volji nekoga iz politike, nego po realnim pokazateljima, - najcentraliziranija država u Europi. Da li je to dobro, neka svatko od nas razmisli. Ja, imam svoji stav kojeg poznajete, ali mislim da je vrijeme za ozbiljan dijalog u ovoj zemlji u kojoj ima premalo komunikacije za ozbiljan dijalog, za ozbiljan razgovor o tome kako zaista županije, općine i gradove, - jer valjda ima pameti i u županijama, općinama i gradovima, a ne samo na jednom mjestu u ovoj zemlji, - da zajednički promislimo budućnost naše zemlje i da svatko od nas da svoj doprinos i svoju pomoć.

Il regionalismo e' aleato di tutti i principi di tutela di gruppi etnici minoritari. Risulta estramente chiaro in fati che un gruppo nazionale minoritario non puo che trovare conforto del decentramento dei poteri politici sul territorio piu' limitato nel qualle e non solo mediatamente ma anche psicologicamente piu' forte dato che in genere nel caso istriano, sicuramente il territorio significa anche contato e soprattutto posizioni di culture che falicitano la compressione e la convivenza.

Sve su to elementi o kojima mi zajedno moramo ozbiljno otvoriti dijalog u ovoj državi. Nije dobro kada se svi mi zajedno, koji želimo i koji vjerujemo da je Europa naša budućnost, oslanjamo na ona događanja i govorimo o onim događajima, koja vidimo u Grčkoj, Španjolskoj ili Portugalu. Europa ima i Austriju, Evropa ima i Dansku, Europa ima mnogo drugih država, koje su i u ovoj krizi, koja nije jednostavna i koja je pogodila sve, pa i Istru, ali Europa ima i mnogo drugih primjera o kojima premalo govorimo u našoj zemlji, a Europa takva kakva je nema alternative. To je još nešto što definitivno za ovu zemlju ne postoji kao alternativa. Europa zaista nema alternative. I sve zemlje koje jesu na Balkanu moraju postati dio Europske unije. Europska unija ne može ostati sa rukom, neću reći u srcu, ali gotovo. U ovom dijelu Europe Hrvatska je očito zemlja, nakon koje dugo nitko neće ući u Europsku uniju, ali perspektivu moramo otvoriti svima, ne samo zbog mnogo građana koji dolaze iz tih zemalja i koji žive u Hrvatskoj, već prvenstveno zbog stabilnosti i sigurnosti življenja u Hrvatskoj, življenja u Srbiji, Bosni i Hercegovini, Kosovu, Albaniji, Crnoj Gori, Makedoniji i zbog sigurnosti i stabilnosti Europe.

Zato sam uvjeren da sve ono što smo mi na neki način započeli, kada u Europi, u Hrvatskoj, 1994., 1993. godine, gotovo nitko govorio nije, mislim da smo svi zajedno u Istri pokazali put kojim moramo ići. I tu se pitam da li postoji nekakav istarski model kulture življenja, da li postoji nekakav istarski model ekonomskog razvoja, simbioze raznih gospodarskih grana industrije, turizma, poljoprivrede, usluga, da li postoji sprega sa znanošću, s našim novim Sveučilištem u Puli, s Institutom za poljoprivredu i turizam u Poreču, da li sve ono što smo učinili, investirali ogromne novce u zaštitu okoliša, je to dovoljno.

Što nas sve čeka ?

Na Gospodarskom forumu sam rekao kriza je kriza. Kriza je možda šansa, ali kriza je kriza. Kada smo imali šansu nismo iskoristili naše šanse. Nama treba velika politička volja da u ovoj državi, napokon i u našoj Istri, svjetlo dana ugleda pulska bolnica, da se uredi Sveučilište u Puli, da na devastiranim vojnim područjima kraj Pule niknu novi turistički sadržaji, koji mogu biti na dobrobit svih građana Istre, neovisno o političkim uvjerenjima, jer nezaposleni ljudi u Istri nemaju pretjeranih političkih uvjerenja, jer su jednostavno nezaposleni, a naša je dužnost svih u ovoj državi omogućiti okvire u kojima će ti ljudi moći naći posao i definitivno živjeti od svoga znanja, pameti i svega onoga što znaju.

Na kraju, dame i gospodo, dozvolite mi da se, kao Župan, koji nakon 20 godina na ovoj funkciji, odlazi, zahvalim svima vama na iznimnoj suradnji koju smo imali. Želim se ispričati svakome od vas, ako sam možda ponekada, neću reći dignuo glas, jer to uglavnom nisam, ali ako sam nekoga povrijedio, ako sam nekome učinio nešto nažao, to sigurno nije bilo namjerno, to je bilo možda iz uvjerenja, možda zato što sam imao drukčije mišljenje, ali želim vjerovati da, neovisno o našim političkim odnosima jučer, danas ili sutra, ostajemo zajedno u borbi za jednu Istru koju smo svi zajedno zacrtali već rane 90-te godine.

Hvala svima na podršci i suradnji. Grazie mile. (Aplauz) /

**AD – 3 GOVOR IZASLANIKA PREDSEDNIK HRVATSKOG
SABORA I POTPREDSJEDNIKA HRVATSKOG SABORA**

GOSPODINA NENADA STAZIĆA I GOVOR PREDsjedNIKA REPUBLIKE HRVATSKE, GOSPODINA IVE JOSIPOVIĆA

NENAD STAZIĆ :

Poštovani predsjedniče Republike Ivo Josipović,
Cijenjeni ministre turizma Darko Lorencin,
Uvaženi zastupnici u Hrvatskom saboru,
Poštovani župane Istarske županije Ivane Jakovčiću.
Cijenjeni predsjedniče Skupštine Istarske županije Dino Kozlevac,
Uvaženi gradonačelnice grada Poreča Edi Štifaniću,
Uzoriti predstavnici vjerskih zajednica,
Cari amici e care amiche istriane, buon giorno ! (Aplauz).

Kada je na današnji dan 1994. godine izglasan Statut Istarske županije, tadašnji predsjednik Franjo Tuđman i cijela HDZ-ova Vlada okomila se na njega brutalno političkom paljbom, ali i zahtjevom za ocjenom njegove ustavnosti. Smetao im je građanski, a ne nacionalni princip u njemu, prava svih manjinskih zajednica, a ne samo većinskog naroda. Ustavni je sud naložio da se 18 članaka toga Statuta izmjene. S izmijenjenim odredbama Statut je ponovno usvojen 2001. godine, ali se na njega i tada još jednom nervozno reagiralo i slijeva i zdesna.

A što je to tako strašno pisalo u tome istarskome statutu što je toliko uznemirilo duhove svih političkih prvaka onoga vremena ?

Pisalo je da su u Istri hrvatski i talijanski jezik ravnopravni i da se istrijanstvo priznaje kao izraz regionalne pripadnosti.

Skočivši na to uvrijeđeno, neki su čelnici stranaka odmah zaprijetili raspadom koalicije i u trenu je nastala takva graja zabrinutih čuvara hrvatskog unitarizma da se u toj galami nisu razabirali samo povišeni glasovi desnih političkih elemenata, nego su se u nju uključili, sa žaljenjem to moramo reći, i lideri lijevih političkih opcija. Situacije se ovaj put rješava povoljnije, jer je Istarska županija u dogovoru s Vladom precizirala određene formulacije, pa je drugi zahtjev za ocjenom ustavnosti povučen-

Prošlo je otada 13 godina.

Dvojezičnost je standard koji danas više nitko u Istri ne dovodi u pitanje i ta dvojezičnost ne ovisi o broju Talijana koji danas žive u Istri, nego je ona jednostavno izraz civilizacijske zrelosti što su je dosegla oba naroda.

Ali to što je za Istru samorazumljiv standard, predstavlja neprihvatljiv zahtjev za primitivne šovinističke mase udružene u kojekakve samozvane stožere kojima smeta dvojezičnost u Vukovaru. Hrvati su valjda jedini narod na svijetu s čak tri pisma, latinicom, ćirilicom i glagoljicom, i to uglavnom i oblom, a ti nepismeni neznalice, ti suvremeni barbari, htjeli bi zaraniti upotrebu jednog od njih. Zaslužuju da čuju istinu o sebi, a vrijedni mogu biti jedino prezira i poruge civiliziranog svijeta. Dostojno ih je izmijao književnik Ante Tomić koji je, varirajući ovu temu, napisao da su po toj logici koju oni primjenjuju, Amerikanci nakon 11. rujna trebali prestati upotrebljavati arapske brojeve i nastaviti se koristiti isključivo rimskim. (Aplauz).

Uvjeren sam, međutim, da će hrvatska Vlada imati dovoljno odlučnosti i snage da se ne povuče pred diluvijalnom rikom, nego će odvažno i odgovorno provesti zakone ove zemlje. Istra i Istrijani u tome joj mogu znatno pomoći ističući svoj primjer. A Istra bi, ne samo u pitanju dvojezičnosti, nego i u pitanju dosegnutih demokratskih standarda, mnogima mogla biti primjer.

Oduvijek je Istra bila osobita i posebna. Bila je zasebna regija Venetia et Histria u vrijeme Rimskog carstva, grofovija i markgrofovija za vrijeme Franaka i pod Akvilejskim patrijarsima, Grofovija Pazin pod Goričkim grofovima i Habsburgovcima, područje visoke samouprave istarskih primorskih gradova za vrijeme Venecije, pokrajina u vrijeme Austrije, Istarski departman u Kraljevini Italiji i Ilirska provincija za vrijeme Napoleona. Istarski okrug, a onda Pokrajina Istra sa Zemaljskim istarskim saborom za vrijeme Austro-Ugarske, Kotar Pula u Jugoslaviji i konačno, Istarska županija u Republici Hrvatskoj.

Onako kako to piše u preambuli Statuta Istarske županije, Istra je danas višetnička, višekulturna i višejezična zajednica, gdje svaki građanin ili zajednica uživa puno pravo izražavanja, poštovanja i razvoja društvene, etničke, vjerske, kulturne i jezične slobode i samosvijesti, područje čije su građani i prije II. Svjetskog rata pružili otpor fašizmu te se masovno svrstali u antifašističku koaliciju, a danas, štjući jedinstvo i nedjeljivost Republike Hrvatske i nepovredivost njezinih granica, Istra teži regionalnoj samoupravi i prekograničnoj suradnji.

Istra je uvijek bila drukčija. U prvim godinama nakon hrvatskog osamostaljenja, Istra je živjela u atmosferi viših demokratskih standarda i njegovala odnos punog uvažavanja nacionalnih manjina. Dok su u ostalim neokupiranim dijelovima zemlje Srbi trpjeli žestok pritisak hrvatske vlasti, zapadno od Rijeka živjeli su tih devedesetih godina Hrvati, Talijani i Srbi u punome skladu, prepoznajući zajednički građanski interes naspram tadašnjeg provladinog barbarizma.

Ti barbarski glasovi čuju se i danas, pa kada kandidatkinja za Europski parlament na listi HDZ-ea Ruža Tomašić poziva na etničku sterilnost galameći kako je Hrvatska za Hrvate, a svi ostali su u njoj gosti, a onda ta ista gospođa dobije prostor da svoje fašističke ideje širi ekrana javne televizije, kada pravo javnosti dobivaju najprimitivniji istupi jednog notornog Mamića, kada se primitivizam koji svaku temu povlači u blato, a onda o tome smišlja neduhovite bečarce širi Saborom. Čovjek ne može, a da se ne upita, nije li Hrvatska sa svima njima postala zemlja za budale, a svi ostali smo u njoj gosti. (Aplauz).

Kada je, govoreći o temi odnosa prema manjinama, premijer Milanović rekao kako se manjine ne mogu tolerirati, jer tolerira se nešto što smeta, što je neugodno, ali još uvijek nedovoljno da bi bilo potpuno intolerantno, toleriramo, na primjer, kada po nama pada kiša, a nemamo kišobrana da se zaštitimo, kada je premijer zatim dodao kako se s manjinama ne može živjeti ni u suživotu, jer suživot ostvarujemo s nekim s kim moramo živjeti, ali nam se ta činjenica zajedničkog života ne čini najpoželjnim rješenjem, pa suživot ostvarujemo sa sustanarom kojega nismo odabrali, i kada je potom objasnio da s manjinom ostvarujemo samo i isključivo život, život u punoj punini svoga značenja, zajednički život kao odabir takvog načina življenja, onda moram reći da je premijer time u potpunosti i na najbolji način izrazio i moje misli.

U zajedničkom životu s pripadnicima manjina i dvojezičnošću, ali i njegovanjem čitavog niza drugih vrlina, Istrijanke i Istrijani u mnogim poljima mogu biti primjer ostalima. S nadom da će te demokratske i civilizacijske standarde uskoro prihvatiti i svi ostali, čestitam vam Dan statuta Istarske županije i želim svako dobro.

I miei auguri piu' sentiti per la Giornata dello Statuto, e a voi tutti personalmente auguro tanto bene. (Aplauz).

IVO JOSIPOVIĆ :

Poštovani gospodine potpredsjedniče Hrvatskog sabora,
Gospodine ministre,
Gospodine Župane,
Poštovani predsjedniče Županijske skupštine Istarske županije,
Cijenjene gradonačelnice i gradonačelnici,
Poštovani zastupnici i zastupnice Hrvatskog sabora,
Cijenjeni uzvanici,
Dragi prijatelji.

Na početku ove svečanosti čuli smo dvije prekrasne pjesme. Jedna je Hrvatska himna «Lijepa naša», a druga je svečana pjesma, koja govori o ljepoti Istre. Obje su pjesme ljubavi. I slušajući ih na jedan poseban način, Istra je posebna, shvatio sam još jedno i potvrdio sam sebi, mislim da su i drugi to mogli čuti, da se «Lijepa naša» praćena istarskom svečanom pjesmom izvedena na jedan poseban način, manifestira kao pjesma ljubavi na isti način jednako kao i kada je sviraju tamburaši, jednako kada je pjevaju klape ili kada je izvodi Zagrebačka filharmonija. Znači, da svi mi jednako volimo ovu našu lijepu domovinu, lijepu Hrvatsku, a da posebnosti koje imamo nisu nedostatak, one su naše bogatstvo. I vaš i naš, ističem naš Istarski statut, nosi tu važnu i veliku poruku kako Hrvatska nije

kalup, Hrvatska nije profesorova postelja gdje će netko tko se baš ne uklapa u model koji je netko smislio biti odstranjen, nego je Hrvatska polje slobode u kojemu različitosti koje imamo čine naše bogatstvo, čine našu snagu, čine naše jedinstvo.

Zadovoljstvo mi je da danas ovdje na Dan Statuta Istarske županije, kada ste sebi, ali ostatku Hrvatske, dali veliku i važnu poruku., poruku da ljudi, bez obzira na svoju nacionalnu, vjersku pripadnost, bez obzira jesu li Hrvati, Talijani, Bošnjaci, Albanci, Srbi, Slovenci, mogu i moraju živjeti zajedno kao jednakopravni građani. Svoje posebnosti, svoj identitet, svoj regionalni identitet, Istra je afirmirala pjesmom, kulturom, tradicijom i pokazala da buduća Europska Hrvatska ima mnoštvo kulture, mnoštvo lijepih tradicijskih običaja, politiku dobre volje koju može ponuditi i ostatku Europe.

Uskoro ćemo proslaviti i 70-tu obljetnicu donošenja povijesnih Pazinskih odluka o priključenju Istre matici zemlji Hrvatskoj. Potiče nas to na ono bogatstvo antifašističke tradicije koju ovdje imamo, imamo je u cijeloj Hrvatskoj, ovdje je ona u punoj mjeri priznata, nije nažalost od sviju i svugdje.

Isto tako podsjetit ću da su za vrijeme Domovinskog rata Istrijani bili oni koji su bili među najspremnijima da se odazovu na poziv za obranu domovine. Podsjetit ću na to da, bez obzira na strašna razaranja, na zlo koje donosi rat, ovdje nikada nije bilo sukoba, mržnje i poticanja na zlo s obzirom na nacionalnu ili vjersku pripadnost.

Podsjetit ću da je Statut barem jednako toliko važan za Hrvatsku koliko je bio važan i za Istru. Statut 1994. godine je bio na neki način hereza. O tome je govorio potpredsjednik Sabora. Međutim, vrijeme se mijenja i ono što je tada bilo neprihvatljivo, nad čim se jedan dio javnosti zgražao, danas je potpuno normalno i danas na neki način govorimo možda i o modelu suživota. Ja se slažem modeli nisu nešto što treba forsirati, postoje specifičnosti, na jedan način se suživot i zajednički život artikulira ovdje, na neki drugi način u nekim drugim krajevima Hrvatske, ali načela moraju biti ista. U Hrvatskoj neće biti ni jednog našeg građanina ili građanke koji se osjeća kao gost, koji ga netko tretira kao gosta. Hrvatska jest i mora biti zemlja ravnopravnih građanki i građana, Hrvatska mora biti zemlja slobode, Hrvatska mora biti zemlja demokracije, ljudskih prava i svijetlih tradicija antifašizma i Domovinskog rata.

Europa je nova prilika. Vi ste ovdje jedan korak bliže Europi, nego što smo mi. Ne mislim geografski, mislim možda na povijest, na tradiciju, na vaše odnose sa susjedima, na prijateljstvo sa Italijom, sa Slovenijom, koja se ovdje manifestira praktično godinama, čak i bez obzira na pojedine probleme koji su se javljali u međudržavnim odnosima. I na to svi moramo biti ponosni. Mislim da je način kako vi komunicirate sa ljudima s druge strane granice ili s druge strane granica jest primjer, jest uzor i jest put onome što želimo, prekogranična suradnja, regionalnost, otvorenost i komunikacija.

Po razvijenosti ste odmah uz grad Zagreb. Zsigurno toga ne bi bilo da niste bili marljivi, kreativni i vrijedni. Kreativni kao ovi sjajni muzičari koji na jedan vrlo specifičan način pjevaju i sviraju, ne samo hrvatsku himnu, nego i sve drugo. Uostalom sve vaše posebnosti, sve vaše specifičnosti su poticaj i drugima da njeguju svoje specifičnosti, ali i da ih prihvate u jednom zajedništvu.

Danas smo na Gospodarskom forumu svi govorili o krizi. Ja neću danas ovdje govoriti o krizi i o potrebi da se poduzimaju ove ili one gospodarske mjere, ali ću krizu spomenuti kao opasnost za demokratske i društvene strukture. Kriza često zna biti katalizator niskih strasti, neke smo prepoznali nedavno u govorima pojedinih javnih osoba. I upravo zato, radeći protiv krize, radeći na reformama, radeći na boljim gospodarskim uvjetima, radimo i na boljem i kvalitetnijem društvu. I nikada ne smijemo zaboraviti na, - bez obzir na krizu, bez obzira što nam je teško, - demokratske vrijednosti, ne smijemo ići ispod standarda kojeg smo dosegli i uvijek moramo biti ambiciozniji i uvijek željeti više, bolje i veće polje slobode, nego što ga imamo danas. Mi to možemo. Ja vjerujem u Hrvatsku, vjerujem u Istru, vjerujem u našu kreativnost i vjerujem u Europu. Vjerujem u Europu, koja nam je svima prilika, vjerujem u Europu koja je domovina, kolijevka mnogih sloboda, mnogih prava i vjerujem u Europu koja će i Hrvatskoj biti okvir u kojem će se u punoj mjeri izraziti sa svim svojim posebnostima, uključujući i one koje imate vi ovdje.

Hvala vam što ste tako posebni, hvala vam što ste primjer ili putokaz autonomiji, hvala vam što ste mjesto, prostor u kojem svi, zaista svi, bez obzira na vjeru i naciju, mogu dobro živjeti u prijateljskom okružju i hvala vam što zajedno sa ostalima želite graditi dobru, prosperitetnu i kvalitetnu Hrvatsku.

Hvala vam lijepa. (Aplauz)

AD – 4 ZATVARANJE SVEČANE SJEDNICE

U kulturno - umjetničkom programu nastupili su :

- ELIS LOVRIC
- Pjevački zbora «Marco Garbin» iz Rovinja
- Etno skupina Šćike iz Kršana.

Predsjednik **DINO KOZLEVAC**, još jednom čestita, augura, svim građanima, a tutti i cittadini, svim prisutnim gostima, la Giornata dello Statuto, Dan Istarske županije.

Čestita još jedanput Predsjedniku Republike Hrvatske, **IVI JOSIPOVIĆU** i potpredsjedniku Sabora Republike Hrvatske, **NENADU STAZIĆU**, na prisustvovanju svečanoj sjednici Skupštine Istarske županije.

Svečan sjednica je zaključena u 13,20 sati.

SKRAĆENI ZAPISNIK VODIO:

IVAN KLARIĆ

PREDSJEDNIK SIŽ :

DINO KOZLEVAC